

Schriftelijke vraag over – de 75ste verjaardag van de bevrijding van de kampen en de overwinning op het fascisme.

Geachte Schepen,

Eind vorig jaar en dit jaar herdenken wij de 75ste verjaardag van de bevrijding van de kampen en de overwinning op het fascisme.

Om nieuwe oorlogen te vermijden en de kiemen van het fascisme de kop in te drukken, besloten de politieke leiders van toen om meer op zoek te gaan naar gemeenschappelijke oplossingen voor gemeenschappelijke belangen. De Europese Unie is uit deze wil voortgekomen als een methode, als een politiek niveau om gemeenschappelijke antwoorden te bieden op gemeenschappelijke problemen.

75 jaar later, duiken in Europa, in de wereld en ook in ons land opnieuw nationalistische stromingen op, en grijpen populistische de terechte problemen van de burgers aan om mensen te polariseren en hen op basis van nationaliteit en identiteit tegen elkaar op te zetten. Het lijkt me dan ook zinvol om zulke emblematische herinneringsmomenten aan te grijpen om de drama's uit het verleden terug in de aandacht te brengen en daar de lessen voor de toekomst uit te trekken.

In onze gemeente hebben ook toen veel inwoners actief in het verzet gestaan tegen het fascisme en slachtoffers van de dictatuur hulp geboden. Verschillende inwoners werden omwille van het feit dat ze Jood waren of omwille van hun democratische politieke overtuiging of omdat ze anderen hielpen ontvluchten, naar concentratiekampen afgevoerd. Arthur Haulot was een van hen en wie het kamp van Dachau bezoekt, verneemt er meer over zijn inzet en de redenen van zijn deportatie; ook onder hen, pastoor Cannaerts en de jongeren van de Flor2al die hun inzet met de dood moesten bekopen. Zoals velen van jullie ben ik ook getroffen door het verhaal van Josiane Mignolet die op een pakkende wijze de link legt tussen de situatie toen en de behandeling van de vluchtelingen nu. En hou eraan haar te danken voor haar engagement. Ook dank aan iedereen die haar engagement volgt. Ook mijn dank aan hen die ervoor gezorgd hebben, dat haar inzet via een pakkende getuigenis niet vergeten zal worden.

Wij weten dat onze gemeentescholen al aandacht besteden aan dit verleden. Ik zou nu van het college willen weten of zij naar aanleiding van de 75ste verjaardag bijzondere aandacht zullen besteden aan de bevrijding van de kampen, aan de inwoners en medeburgers uit onze gemeente die zich toen voor het respect van de fundamentele rechten hebben ingezet, evenals aan de gevolgen van het extreme nationalisme op onze samenlevingen nu? Welke concrete initiatieven overweegt het college te nemen eventueel in samenwerking met organisaties uit onze gemeente?

Jos Bertrand
PS-SPA

Antwoord

Dank U, Mr. Bertrand, voor deze interpellatie,

Op 27 januari 1945 ontdekten de soldaten van het Rode Leger werkelijkheden die hun begrip volledig overstegen : het gaat over een enorm concentratiekamp met dubbele functie : uitputtende dwangarbeid en uitroeiing van mensen, in Auschwitz-Birkenau (Oswiecim-Brzezinka in het Pools vermits de plaats in dit land gelegen is).

Dit « instrument », bestuurd door de SS, moet, enerzijds, de nodige werkkraft leveren om bij te dragen tot de werking van het militaro-industrieel complex, ter ondersteuning van de oorlogsinspanning van een land overheerst door een onaanvaardbare ideologie en anderzijds bijdragen tot de uitwerking van hetgeen gedefinieerd wordt als de “Endlösung”.

75 jaren – U zegt het zelf – zijn ondertussen voorbijgegaan.

Hier en daar duiken schimmen uit het verleden opnieuw op. Niet voorstelbaar. « Zo iets, nooit meer » was het voornemen.

Uw interpellatie stelt ons in de mogelijkheid te spreken over de ontwerpen waaraan het College werkt, o.a. met de medewerking en raadgevingen van de personen wiens bezorgdheid gaat naar het bewaren van lokaal geheugenwerk: Het eigen Centrum voor lokale geschiedenis, de lokale verenigingen waaronder namelijk Hisciwab en de burgers bewust van het belang van de geschiedenis, die zij persoonlijk hebben meegemaakt of hebben leren kennen door toedoen van hun familie of vrienden.

Vanzelfsprekend zal de aandacht van het College (geografisch) georiënteerd worden naar de inwoners van deze gemeente of naar feiten die op haar grondgebied plaatsgevonden hebben en (thematisch) naar de slachtoffers van de Shoah (wegens het feit dat zij eenvoudig deel uitmaakten van een gemeenschap) en de Weerstand (personen gedeporteerd en/of om het leven gebracht omwille van hun diensten aan het vaderland).

De bedenkingen van het College volgen hoofdzakelijk twee hoofdlijnen :

- 1) Het materialiseren van de herinnering door het plaatsen van « Gedenksteden », waarvan het aantal nog moet bepaald worden. Het blijkt niet opportuun om een te groot aantal van deze stenen aan te brengen maar ons eerder te beperken tot enkele personen, die symbolisch kunnen verwijzen naar de categorie slachtoffers waartoe zij behoren. Drie criteria worden voorop gesteld :
  - a. een evenwichtige geografische spreiding over de Gemeente.
  - b. een evenwichtige verdeling op het niveau van de politieke en/of filosofische overtuigingen van betrokken personen.
  - c. een duidelijke vrouwelijke vertegenwoordiging onder deze personen.

De definitieve verwezenlijking zal waarschijnlijk, volgens de gevallen, instemming vergen van Monumenten en Landschappen, akkoord van de families, (indien overlevenden), toestemming van andere instanties (Comité de défenses des juifs..., enz...?)

2. Het materialiseren van de herinnering (plaatsen van Gedenkstenen) wordt liefst aangevuld door een pedagogische begeleiding teneinde de jongere generaties die deze duistere geschiedenis niet persoonlijk hebben beleefd, de mogelijkheid te bieden deze beter te begrijpen.

Bijzondere aandacht wordt hiervoor gewijd aan twee publieken :

- a) De kinderen van onze scholen in WB, alle onderwijsnetten inbegrepen. Dit vraagt samenwerking tussen de gemeentediensten, lokale verenigingen en onderwijskrachten, bijzonder hiervoor gemotiveerd. Wat de gemeentescholen betreft mag reeds vermeld worden dat jaarlijks een bezoek wordt georganiseerd van het fort te Breendonk voor de leerlingen van het 6^e studiejaar.
- b) De jonge volwassenen, die niet meer school lopen, die reeds in het actief leven evolueren of werkzoekende zijn, en eventueel kunnen receptief zijn of gevoelig voor de nieuwe opduikende verschijningsvormen van intolerantie, racisme, enz....

Dit tweede aspect van de voorgenomen initiatieven (niet- materiële pedagogische aspect), zal een conceptueel ingewikkelder ervaring worden, die een langere rijpwording vergt dan het eerste aspect, maar het is absoluut belangrijk.

Het College zal hiervoor de nodige inspanningen leveren.

Het is onze taak erover te waken dat geen tweemaal slachtoffers vallen met het brandmerk NN (Nacht und Nebel)

Dank U voor uw aandacht.